

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
Кафедра професійної освіти в сфері технологій та дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
Основи патопсихології

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти бакалавр
Спеціальність С4 Психологія
Освітня програма Психологія
Факультет мистецтв і моди

Київ
2025 рік

РОЗРОБЛЕНО: Київський національний університет технологій та дизайну

↑
 РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Томіч Л.М., к. мед. н., доцент, зав. кафедрою фізичного виховання та здоров'я

↑

Схвалено вченою радою факультету мистецтв і моди

від «15» травня 2025 року, протокол № 12

Схвалено науково-методичною радою факультету мистецтв і моди

від «13» травня 2025 року, протокол № 12

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри професійної освіти в сфері технологій та дизайну

Протокол від «7» травня 2025 року № 12

Завідувач кафедри Алла СЕМЕНОВА
 (підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено:

Гарант ОП кафедри професійної освіти в сфері технологій та дизайну Алла КОЛОДЯЖНА
 (повна назва кафедри) (підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

« ___ » _____ 20__ р.

1 ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни	
	очна форма здобуття вищої освіти	заочна, дистанційна форма здобуття вищої освіти
Кількість годин / кредитів – 180/6	обов'язкова	
Змістові модулі – 1	Рік підготовки:	
Розділи –	3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання –	Семестр	
	5-й	5-й
	Лекції	
	24 год.	6 год.
Загальна кількість тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 6 самостійної роботи – 9	Практичні	
	48 год.	12 год.
	Семінарські	
	___ год.	___ год.
	Лабораторні	
	Індивідуальні	
	___ год.	___ год.
	Самостійна робота	
	108 год.	168 год.
	Індивідуальне науково-дослідне завдання: ___ год.	
	Вид підсумкового контролю: екзамен (семестр 5).	

2 АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів та/або розділів:

Змістовий модуль 1. Основи патопсихології

Мета курсу – формування у студентів компетентності щодо сучасного стану наукового знання про сферу психічних розладів, цілісного психологічного світогляду, що базується на верифікованих категоріях норми і патології.

Результати навчання:

знати: предмет і завдання патопсихології; принципи розмежування психологічних феноменів і патопсихологічних симптомів; діагностичні принципи-альтернативи; психологічну й патопсихологічну характеристику пізнавальних психічних процесів; експериментально-психологічні (пато- і нейропсихологічні) методи дослідження; невротичні, психосоматичні і соматоформні розлади; психологію девіантної поведінки;

вміти: рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки; визначати невротичні, психосоматичні і соматоформні розлади; девіантну поведінку; проводити експериментально-психологічні (пато- і нейропсихологічні) методи дослідження; складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій;

здатен: розуміти предметну область та розуміння професійної діяльності; застосовувати знання у практичних ситуаціях; використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій; розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов;

володіти навичками діагностики пізнавальних психічних процесів; проведення експериментально-психологічних (пато- і нейропсихологічних) методів дослідження;

самостійно вирішувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання; оцінювати власні можливості у професійній діяльності, обґрунтовувати власну позицію, формулювати висновки.

Програмні результати навчання:

Інтегральна компетентність (ІК) - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

ЗК 1 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2 - Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ФК 3 Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

ФК 8 Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

ФК 9 Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

ФК10 Здатність дотримуватися норм професійної етики.

ПРН 8 Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

ПРН 9 Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПРН 11 Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПРН 12 Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПРН 17 Відповідально ставитись до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПРН 18 Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

Необхідні передумови: загальна психологія, вікова і педагогічна психологія.

Види навчальних занять: лекція, практичне, консультація.

Методи навчання: словесні, пояснювально-ілюстративний, метод проблемного викладання, репродуктивний, дослідницький

Методи контролю: усний, письмовий, тестовий.

Форми підсумкового контролю: екзамен (семестр 5).

Засоби діагностики успішності навчання: виступи на практичних заняттях, виконання практичних завдань, презентації, тести для поточного та модульного контролю.

Мова навчання: українська.

5.2 Розподіл балів за видами робіт

Види робіт, що оцінюються в балах	T1	T2	T3	T4	T5	T6	Усього
Виконання/ виступ та захист практичної /самостійної роботи	10	10	10	10	10	10	60
Презентації	10		10	10			30
Екзамен			10				10
						Разом	100

5.3 Критерії оцінювання

Критерії оцінювання видів робіт

Поточного контролю:

Виконання/ виступ та захист практичної /самостійної роботи:

10-9 - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок

8-7 - вище середнього рівня з кількома помилками

6-5 - в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок

4-3 - непогано, але зі значною кількістю недоліків

2-1 - виконання відповідає мінімальним критеріям

Критеріями оцінювання **презентацій** є: відповідність представленого матеріалу темі презентації, чітка структурованість матеріалу, стильова єдність слайдів, наявність графічної інформації (схем, ілюстрацій тощо) та гіперпосилань, лаконічність, доступність та науковість тексту, повнота розкриття теми; оптимальний обсяг слайдів (15-20 слайдів); дотримання вимог естетичного оформлення роботи і орфографічного стандарту. 10-8 балів за презентацію отримує здобувач вищої освіти, якщо критерії представлено в повному об'ємі, 7-5 – не в повному, 4-1 – частково.

Підсумкового контролю:

Екзамен проводиться через Модульне середовище освітнього процесу КНУТД у формі тестування. На екзамен винесено: 100 теоретичних питань по 0,1 бал за кожну правильну відповідь (10 балів).

Критерії оцінювання екзамену

Шкала оцінювання	Критерії оцінювання
9-10	90-100 правильних відповідей
7-8	70-80 правильних відповідей
5-6	50-60 правильних відповідей
3-4	30-40 правильних відповідей
1-2	10-20 правильних відповідей
0	Менше 10 правильних відповідей

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за національною шкалою для екзамену, КП, КР / заліку	Оцінка за шкалою КНУТД	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно / зараховано	90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре / зараховано	82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	74-81	C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно / зараховано	64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	60-63	E	Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
Незадовільно / не зараховано	35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	0-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

6 ПОЛІТИКА КУРСУ

6.1. Обов'язкове дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

6.2. Кожне завдання самостійної роботи необхідно оприлюднити на практичному занятті;

6.3. Бали знімаються за пропуск терміну здачі, плагіат (списану у однокурсників роботу).

6.4. Допускається визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті у разі якщо отриманий сертифікат чи інший документ співпадає з темами робочої програми та годинами відведеними на її вивчення. Отримання мінімальної оцінки з дисципліни можливе за умови виконання завдань в обсязі, який дозволяє набрати 60 балів.

6.5. У разі несвоєчасного виконання робіт, оцінка знижується (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів)

6.6. Перенесення терміну здачі робіт/перездача: - з поважних причин (лікарняний, непередбачені обставини) за письмовою заявою завіреною куратором і деканатом. - без поважних причин оцінюється за шкалою у 75% від можливої максимальної кількості балів за певний вид діяльності.

6.7. При виявленні плагіату роботи не беруться до уваги та не оцінюються, робота студента відправляється на доопрацювання.

6.8. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, непередбачені обставини) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу. Пропущенні заняття підлягають обов'язковому відпрацюванню студентом в індивідуальному порядку або групою студентів за поданою заявою.

6.9. Оскарження оцінювання за результатами екзамену можливо при формуванні комісії з трьох викладачів кафедри та обов'язковій присутності завідувача кафедри.

7 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- 1) робоча програми навчальної дисципліни,
- 2) силабус;
- 3) конспект лекцій;
- 4) методичні рекомендації до практичних занять;
- 5) методичні рекомендації до СРС;
- 6) методичні рекомендації для здобувачів ЗФН
- 7) питання для підготовки до підсумкового контролю
- 8) тести

8 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. А. М. Османова, Г. В. Хорунженко Патопсихологія : навч.-метод. посібн. / Османова А. М., Хорунженко Г. В. К.: Талком, 2022. 188 с.
2. Клевець Л. М. Патопсихологія: практикум : навчальний посібник / Л. М. Клевець, В. І. Хоменко; Державний податковий університет. Ірпінь, 2024. 122 с.
3. Корнієнко В. В. Патопсихологія : навч. посіб. / В. В. Корнієнко. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 120 с.
4. Шкарлатюк К. І. Патопсихологія : навч. посіб. / Катерина Шкарлатюк. Луцьк : ВежаДрук, 2022. 155 с.
5. Шкарлатюк К.І. Патопсихологія: методичні рекомендації до курсу «Патопсихологія». Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 32 с.

Додаткова

1. Психогенні психічні розлади / Л.О. Герасименко, А. М. Скрипніков, Р.І.Ісаков : навч.-метод. посіб. К. : ВСв «Медицина», 2021. 208 с.
2. Мельник А. П. Патопсихологія та спецпрактикум з клінічної психо-діагностики : навч.-метод. посіб. / уклад. Антоній Петрович Мельник, Людмила Іванівна Магдисюк, Тамара Іванівна Дучимінська. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 152 с.
3. Савенкова І.І. Навчально-методичний посібник «Патопсихологія». Миколаїв, 2017. 160 с.
4. Крюкова М.А., Курова А.В. Патопсихологія: навчально-методичний посібник (для студентів факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА») / М.А. Крюкова, А.В. Курова. Одеса: Фенікс, 2019. 38 с.
5. Корнієнко В.В. Методичні вказівки до вивчення курсу «Клінічна психологія». Дніро : ДДУВС, 2022. 145 с.

9 ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Сайт Національної парламентської бібліотеки України ім. Я. Мудрого. – Режим доступу: <http://www.nplu.org>
3. Сайт Книжкової палати України імені Івана Федорова. – Режим доступу: <http://www.ukrbook.net>
4. Електронна бібліотека НАПН України. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua>
5. Сайт науково-технічної бібліотеки НАУ. – Режим доступу: <https://www.lib.nau.edu.ua>
6. Світова цифрова бібліотека. Розділ «Психологія». – Режим доступу: <https://www.loc.gov/collections/world-digital-library/?q=psychology>
7. Цифрова бібліотека тематичних текстових збірок. – Режим доступу: <https://www.twirpx.com>

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО на 20 __/20__ н.р.

Протокол засідання кафедри від «__» _____ 20__ р. № _____

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО на 20 __/20__ н.р.

Протокол засідання кафедри від «__» _____ 20__ р. № _____

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)